

DE STETHOSCOOP OP DE BUIK

De boeiende klinische les van collega HULST (1970) is voor ons aanleiding een analoge ziektegeschiedenis mede te delen.

Een 49-jarige gehuwde vrouw maakte drie jaar geleden een vakantiereis naar het Midden-Oosten. In aansluiting daarop kreeg zij diarree en kramp boven in de buik. De diarree ging over, de pijn echter niet. Een „dwanghouding” met ver opgetrokken knieën gaf enige verlichting. Geleidelijk vermagerde patiënte. Vruchteloos intern onderzoek leidde tot psychiatrische consulten en tenslotte tot opname op de afdeling van collega LADEE. Al snel stelde men daar vast, dat deze vriendelijke, goed geïntegreerde vrouw, die een harmonisch gezin had, zulk een ernstige en bovendien constante en circumscripate pijn had, dat een organisch lijden waarschijnlijk was. Patiënte werd toen overgeplaatst naar onze afdeling.

Zij beschermde haar leverstreek met de rechter arm. De lever was pijnlijk bij aanraking; vooral de linker kwab was vast en vergroot. In epigastrio was een systolisch geruis te horen. Het leek alsof de linker leverkwab pulseerde. Gezien de diarree in het Midden-Oosten werd een amoebenabces overwogen, maar de faeces bevatte geen amoebenkysten en het scintigram pleitte meer voor multipele haarden zoals bij metastasering wordt gezien.

Plotseling nam de pijn in hevigheid toe. Het geruis was nu ook als een „tunnelgeruis” in de diastole te horen. Pre-operatief werd op de afdeling van collega HOORNSTRA een angiogram gemaakt, waarop abnormale vaten in het gebied van het corpus van het pancreas werden gevonden alsmede een abnormale arterie, die zich later vulde dan de meeste andere en waarin wellicht het zogenaamde diastolische geruis was ontstaan.

Bij laparotomie werd helaas de klinische diagnose carcinoom van het pancreas met ingroei in de linker leverkwab bevestigd.

Dat de stethoscoop niet, zoals de naam ten onrechte geeft, alleen bestemd is om op de borst gebruikt te worden, zijn wij geheel met collega HULST eens.

Literatuur: HULST, L. A. (1970) *Ned. T. Geneesk.* 114, 273.

Rotterdam, 2 april 1970

M. VAN BLANKENSTEIN

M. FRENKEL

BERICHTEN

BUITENLAND

Groot-Brittannië

Geboortenonderzoek. — Op 5 april jl. is een onderzoek begonnen met als object de kinderen die in de week van 5-12 april in Groot-Brittannië en Noord-Ierland zijn geboren. Het onderzoek vindt plaats onder auspiciën van het Royal College of Obstetricians and Gynaecologists en van het National Birthday Trust Fund. Verwacht wordt dat er in de bedoelde week 15.000 baby's zullen zijn geboren. Men zal nagaan hoe de desbetreffende zwangerschappen, bevallingen en kraambedperioden zijn verlopen. Er zullen gegevens worden verzameld over de door de vrouwen ontvangen prenatale verzorging, de voorbereidingen voor de verlossing en het röntgenonderzoek, terwijl aandacht zal worden besteed aan het roken. Er zal worden nagegaan of er factoren zijn geweest die de ademhaling van het kind hebben kunnen beïnvloeden, zoals toegepaste anaesthetica en resuscitatie-methoden, alsmede „fetal distress”. Aan ziekenhuizen, algemene-praktijkgroepen en gezondheidsambtenaren zullen formulieren ter invulling worden aangeboden. Het laatste nationale onderzoek betreffende verlossingen vond plaats in 1958. (*Brit. med. J.*, 28 maart bl. 827.)

Epilepsie. — Engeland en Wales tellen ongeveer 300.000 lijdende aan epilepsie. Ongeveer een-derde van hen is jonger dan 16 jaar. Ongeveer 50 pct vinden baat bij geneesmiddelen. Slechts 40 pct hebben meer dan één insult per jaar. Velen leiden een normaal bestaan. Maar het stigma en de vrees voor de ziekte blijven aanwezig. Aldus een editorial in het *British medical Journal* (4 april bl. 2). Vorig jaar is een rapport verschenen van de Central Health Services Council, getiteld *People with epilepsy*. Hierin wordt gesteld dat de gezinsarts de taak heeft, de patiënten naar specialistische centra te verwijzen en hen vervolgens in hun verdere levensloop te blijven volgen. In het rapport wordt de oprichting van poliklinieken voor epilepsie aanbevolen. Maar er zal niets worden bereikt indien het publiek niet goed wordt voorgelicht, in het bijzonder werkgevers, opvoedingsautoriteiten en behuizingsautoriteiten („landladies”!). Belangrijk zijn epilepsie-kolonies, waar patiënten met slecht regelbare epilepsie kunnen worden opgevangen.

Maleisië

R-factoren en antibiotica. — Volgens een opvatting van sommige deskundigen zijn de R(esistentie)-factoren van bacteriën tegen antibiotica pas ontstaan na de toepassing van de antibiotica. Uit Kuala Lumpur, de hoofdstad van Maleisië, komt een tegenargument van Dr. CHARLES E. DAVIS en JERALDINE ANANDAU. Deze hebben faeces onderzocht van 128 bewoners van Borneo in een streek waar praktisch geen antibiotica zijn toegepast; alleen in 1959 zijn er 19 penicilline-injecties gegeven. Bij gevoeligheidsonderzoek van de darmflora bleken 50 micro-organismen resistent te zijn tegen twee of meer antibiotica. De onderzoekers vermoeden dat resistentiefactoren ontstaan door blootstelling van vrij levende Gram-negatieve organismen aan antibiotica-producerende micro-organismen die wijd verspreid in de natuur voorkomen. (*Med. Wrld News*, 27 febr. bl. 12G.)

Nieuw-Guinea

De verwekker van kuru. — Een merkwaardige ziekte bij inheemsen van Nieuw-Guinea die nog kannibalisme bedrijven, is kuru, een dodelijke encefalopathie, die in sommige dorpen meer doden eist dan enige andere ziekte. Thans is de verwekker geïdentificeerd door enting van menselijk materiaal op chimpansees. Het is een virus, dat van de ene aap op de andere kan worden overgeënt. Een serie artikelen over kuru is verschenen in het januari-nummer van het *American Journal of tropical Medicine and Hygiene*. (*J. Amer. med. Ass.*, 28 maart bl. 827.)

West-Duitsland

Meeuwen als verspreiders van salmonella's. — In de stad Hamburg zijn 23 pct van de meeuwen met salmonella's besmet, in de Hamburger Kläranlagegelände zelfs 78 pct. De salmonella-typen bij de meeuwen komen overeen met die welke in het afvoerwater voorkomen. Meeuwen zijn allesvreters. Ze infecteren zich aan afval, aan vismeel (het geïmporteerde vismeel is momenteel voor 90 pct salmonellapositief). Als tegenwoordig een boer in de kuststreken zijn land beploegt, vliegen geen kraaien achter hem aan, maar meeuwen. Deze worden zelf niet ziek door de salmonella-besmetting. Men moet ze echter als bacterie-uitscheiders beschouwen. (*Ärztl. Prax.*, 7 april bl. 1841.)

Contraceptie voor dakloze vrouwen. — In de stad Mülheim (Ruhr) ontvangen voortaan de getrouwde dakloze asylbewonende vrouwen eens in de drie maanden een langwerkende ovulatierepmer per injectie. Bij een proefneming